

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України

«Про внесення змін до деяких законів України (щодо врегулювання кризи неплатежів на ринку електричної енергії та питання сертифікації оператора системи передачі)»

(р.№ 3364-1 від 30.04.2020, н.д. Жупанин А.В. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроекту.

Основним завданням законопроекту є законодавче врегулювання питання сертифікації оператора системи передачі електричної енергії за моделлю відокремлення ISO, яка передбачає, що оператор системи користується майном, яке забезпечує цілісність об'єднаної енергетичної системи України та диспетчерського (оперативно-технологічне) управління, надається право господарського відання магістральними та міждержавними електричними мережами, при цьому, зазначене майно залишається у власності держави.

2. Порядок вирішення у законодавстві ЄС питань, що належать до сфери правового регулювання проекту.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проекту Закону, регулюються:

- 1) Угодою про асоціацію (Главою 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» та Додатком XXVII до Угоди про асоціацію, яким передбачено імплементацію Директиви 2009/72/ЄС).
- 2) Директивою 2009/72/ЄС від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС.

¹ Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 16 вересня 2020 року (протокол № 46) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

3. Відповідність законопроекту праву ЄС, зобов'язанням України в рамках Ради Європи, норм та принципів системи ГАТТ/СОТ.

Комітет з питань європейської інтеграції має наступні зауваження до законопроекту:

1) Законом пропонується встановити правові рамки для сертифікації оператора системи передачі електричної енергії за моделлю відокремлення ISO, яка передбачає, що оператор системи користується майном, яке забезпечує цілісність об'єднаної енергетичної системи України та диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, магістральні та міждержавні електричні мережі на праві господарського відання, при цьому, зазначене майно залишається у власності держави.

Водночас особливості відокремлення та вибір моделей відокремлення діяльності з постачання електричної енергії визначаються статтею 9 Директиви 2009/72/ЄС. Зокрема підпунктом «а» абзацу 2 пункту 8 статті 9 Директиви 2009/72/ЄС передбачається, що держава-член ЄС може призначати незалежного оператора системи відповідно до статті 13 цієї директиви, якщо транспортна система належить вертикально інтегрованому підприємству.

Відповідно до статті 14 Директиви 2009/72/ЄС якщо був призначений незалежний оператор системи, то власники транспортної системи, які входять до складу вертикально інтегрованого підприємства, «повинні бути незалежними, принаймні з точки зору своєї правової форми, організації та прийняття рішень, від інших видів діяльності, що не стосуються передачі енергоносіїв».

Пунктом другим статті 3 Директиви 2009/72/ЄС передбачається, що держави-члени можуть покласти на електроенергетичні підприємства в цілях загального економічного інтересу зобов'язання щодо громадського обслуговування, які можуть стосуватися безпеки, включаючи безпеку постачання, періодичності, якості та ціни на постачання, а також захисту довкілля, включаючи енергоефективність, енергії з відновлювальних джерел та захисту клімату.

Законом пропонується, щоб кошти, отримані Оператором системи передачі від розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину станом на 1 квітня 2020 року, використовуються для таких цілей: 30% таких коштів на гарантування фактичної наявності розподіленої пропускної спроможності, технічного обслуговування та збільшення пропускної спроможності та 70% таких коштів на погашення заборгованості перед Гарантованим покупцем за наданні послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. При цьому, гарантований покупець зобов'язаний перерахувати кошти, отримані відповідно до цього абзацу, у розмірі 50% суб'єкту господарювання, що здійснює виробництво електричної енергії на атомних електростанціях, а 50% перерахувати на оплату електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною. Такі положення узгоджуються із згаданим вище положенням Директиви 2009/72/ЄС.

Враховуючи зазначене, законопроект за своєю метою не суперечить Директиві 2009/72/ЄС.

2) Окремо треба зазначити, що п.5 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію зазначає, що «Україна проводить консультації з Європейською Комісією щодо сумісності з положеннями *acquis* ЄС будь-якої законодавчої пропозиції у сферах, що мають бути наближені до законодавчих актів ЄС, перелічених у додатку XXVII-B, до набрання чинності такої пропозиції. Обов'язок проводити консультації стосується пропозицій про внесення змін до вже наближеного національного законодавчого акту, незалежно від юридичної форми такої пропозиції».

Додаток XXVII-B Угоди про асоціацію зазначає сферу «електричної енергії» під якою безсумнівно підпадає Закон України «Про ринок електричної енергії» та зазначено зобов'язання України щодо поступового наближення свого законодавства до переліку законодавчих актів права ЄС.

Враховуючи те, що в Закон України «Про ринок електричної енергії» було раніше внесено зміни у відповідності до права ЄС, тому його можна вважати таким, що «вже наближений до законодавчих актів ЄС», а отже п.5 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію застосовується до цього законопроекту. Тому, Уряд України зобов'язаний провести консультації з Європейською Комісією по законопроекту, який вносить зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» з метою оцінки «сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС».

У випадку проведення Урядом України консультацій з Європейською Комісією по законопроекту відповідно до п. 6 та 7 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію застосовуються наступні дії: «Україна утримується від введення в дію актів, поданих на проведення консультацій, зазначених у пункті 5 та 6, до того, як Європейська Комісія завершить оцінювання сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС та у випадку, якщо Європейська Комісія дійшла висновку, що законопроект є несумісним із зазначеними положеннями *acquis* ЄС».

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України з ЄС.

Законопроект «Про внесення змін до деяких законів України (щодо врегулювання кризи неплатежів на ринку електричної енергії та питання сертифікації оператора системи передачі)» **не суперечить** праву ЄС.

В той же час, відповідно до пункту 5 Додатку XXVII-A Угоди про асоціацію Україна зобов'язана провести консультації з Європейською Комісією з метою оцінки сумісності законопроекту з відповідними положеннями права ЄС.

Враховуючи вищезазначене, **необхідно відтермінувати розгляд** законопроекту до отримання відповідного висновку Європейської Комісії.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/167975 від 25.09.2020

